

Parc de Can Sostres - Torrelles de Llobregat

INFORMACIÓ

202

DESEMBRE 2017

www.antlaformiga.org - ant.laformiga@gmail.com

SANT MARTÍ 2017

Sant Martí 2017

Dijous, 9 de novembre, a les 20,30 hores, a la Biblioteca Pompeu Fabra,

Xerrada :

«Natusfera. Una plataforma de ciència ciutadana»

per Jaume Piera

COM FUNCIONA

Tot seguit,

Acte de lliurament dels premis del 9è Concurs de fotografia naturalista torrellenc

Inauguració de l'exposició de les fotografies presentades al concurs

Dins la programació de la Festa Major de Sant Martí, el dijous, 9 de novembre, a les 20,30 hores, a la Biblioteca Municipal Pompeu Fabra, en Jaume Piera ens va fer una xerrada amb el títol **“Natusfera. Una plataforma de ciència ciutadana”**.

El conferenciant va explicar les diverses possibilitats que ofereix de recollir i consultar dades naturalistes i compartir diversos projectes en aquesta adaptació de Inaturalist, creada pel CREAM, amb finançament de diverses fundacions i organismes científics.

Va posar en valor la recollida popular de dades científiques. Per a alguns projectes científics es millor disposar de múltiples dades encara que no acabin de ser del tot rigoroses que no pas tenir només algunes poques dades d'especialistes. Per això, fins i tot, va fer propostes de projectes per a l'ANT a nivell local de Torrelles de Llobregat.

Va posar d'exemple el projecte creat per recollir observacions naturalistes en el terme municipal de Torrelles de Llobregat amb el títol CNC2018_Torrelles_Llobregat.

Per aportar-hi dades i observacions només cal entrar a Natusfera i buscar-lo a projectes de recent creació.

Aquesta plataforma pot ser molt útil a l'hora de consultar la identificació de l'espècie, de qualsevol branca de la natura, de la qual només es disposa una imatge.

En properes reunions del grup d'ornitologia i de la junta de l'ANT es tractarà sobre com s'aprofita aquesta eina.

En Jaume Piera es va oferir a participar en una sessió pràctica per observar les diverses possibilitats que ofereix Natusfera.

PASSEJADA NATURALISTA. SANT MARTÍ 2017

El dissabte, 11 de novembre, a les 9 hores, es va realitzar la passejada naturalista programada, amb molt poca participació. Amb molta probabilitat, el temps que feia i l'atapeïda agenda de les dates, no hi van ajudar, a diferència dels anys anteriors.

9è CONCURS DE FOTOGRAFIA NATURALISTA TORRELENC

Deu persones presentaren fotografies a la novena edició del Concurs de fotografia naturalista torrellenc que organitza cada dos anys la nostra associació, coincidint amb la Festa Major de Sant Martí.

En total es presentaren 39 fotografies en les tres modalitats de fauna (11), flora (16) i paisatge (12).

Hi participaren César Aguado, Tomás Blasco, Margarida Deu, Daniel Gómez, Isabel Mora, Neus Planas, Alba Ramell, Maria Roig, Vicenç Roig i Rosa Simon.

El jurat, format per Gemma Torrent, Miquel Roig, César Comín i Montserrat Roig, es reuní el dilluns, 6 de novembre, a les 21 hores, a can Sostres i, després de les corresponents deliberacions, acordà concedir els premis que es relacionen a continuació.

A sobre, els membres del jurat examinant les fotografies presentades.

Apartat de fauna

1r Premi: *Mirades*
2n Premi: *Cuquet*
3r Premi: *Papilio machaon*

Autor: Daniel Gómez
Autora: Isabel Mora
Autor: Vicenç Roig

Apartat de paisatge

1r Premi: *Últims rajos*
2n Premi: *Horabaixa*
3r Premi: *Sant Antoni*

Autora: Isabel Mora
Autora: Margarida Deu
Autor: Tomás Blasco

Apartat de flora

1r Premi: *A cau d'orella*
2n Premi: *Roselles a contrallum*
3r Premi: *S'acosta el fred*

Autora: Rosa Simon
Autor: César Aguado
Autora: Alba Ramell

En aquesta edició els premis correspongueren a vuit persones diferents d'entre els deu concursants que hi participaren. Es comptà, per tant, amb una participació similar a l'anterior edició

La junta de l'Associació Naturalista Torrellenca La Formiga vol expressar públicament el seu agraïment a totes les persones que han presentat fotografies al concurs, en aquesta novena edició, i valora positivament l'esforç que han realitzat i la qualitat de les obres presentades. Així mateix amplia l'agraïment a les persones que han participat de forma desinteressada en el jurat del concurs.

A sobre, fotografies de l'acte del lliurament dels premis

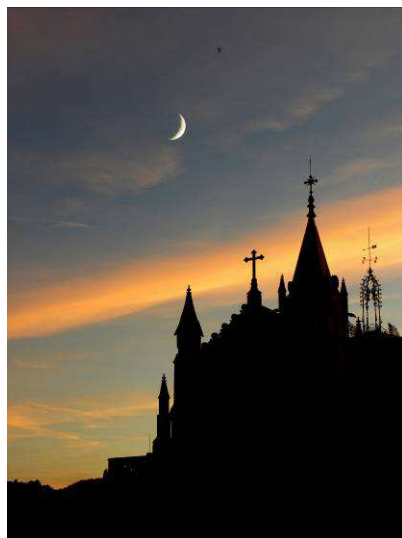
FOTOGRAFIES PREMIADES DEL 9è CONCURS DE FOTOGRAFIA

A continuació reproduïm les fotografies premiades del 9è Concurs de fotografia naturalista torrellenc en els tres apartats.

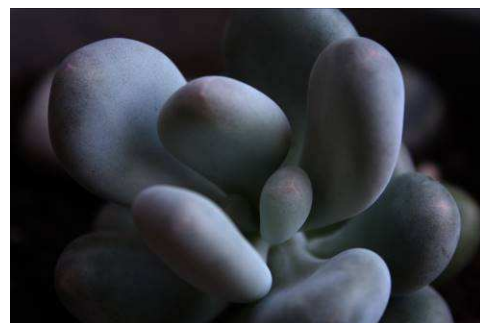
APARTAT FAUNA

APARTAT PAISATGE

APARTAT FLORA

Acompanyem com sempre aquest full informatiu amb un document, el número 187 dins de la col·lecció, que porta el títol "La cuina rural silvestre. Etnobotànica i gastronomia en l'obrer de Joan Pellicer Bataller (1947-2007)".

El document s'ha confeccionat amb l'article de Josep Bernabeu-Mestre, publicat al número 94 de la revista de divulgació científica *Mètode*.

En aquesta revista de la Universitat de València es publiquen sovint articles d'Etnobotànica, alguns dels quals hem aprofitat en d'altres números d'aquesta col·lecció.

Segons la Viquipèdia en Joan Pellicer i Bataller (1947-2007) fou un erudit valencià, pioner en el camp de l'etnobotànica a València: escriptor de diversos manuals sobre el tema i divulgador de reconegut prestigi en televisió i altres mitjans, també va conrear la poesia i la cançó durant la seua època universitària.

Nascut el 10 de juliol de 1947 al terme saforenc de Bellreguard, doctorat en medicina i cirurgia per la Universitat de València, va dedicar quasi tota la seua vida a l'estudi de l'etnobotànica valenciana i, concretament, de la flora de les comarques centrals.

Molt popular, Pellicer va destacar com a investigador i recuperador del llegat fitoterapèutic i etnobotànic valencià: donava xarrades sobre plantes medicinals i sendes de muntanya, era professor a la Universitat d'Alacant i, anteriorment, a la Popular de Gandia; col·laborava sovint en diverses publicacions i feia sengles intervencions en programes televisius d'ecologia de Punt 2 i Gandia Televisió.

A continuació reproduïm un article de la secció habitual L'hort de Rosselló, de la revista esmentada, de Josep Roselló Oltra, tècnic agrícola.

El julivert a l'hort

16/01/2017

«El julivert és perfecte per a donar sabor a molts plats, a més de tindre cert valor alimentari, ja que és ben ric en minerals i vitamines»

El julivert és una planta necessària al nostre hort. Pels seus antics usos culinaris i medicinals ha d'estar sempre a mà, i hem de reservar-hi un lloc per a unes mates.

Petroselinum hortense és una planta mediterrània, trobada silvestre a Grècia i a l'illa de Sardenya, que actualment es coneix arreu del món en la forma cultivada

pròpia de les hortes. En les nostres terres creix com a subespontània en zones fresques al costat de parets i roques. El nom genèric ve del grec petros ('pedra' o 'roca'), cosa que indica que creix bé en terres rocoses, i selinum ('api'). És un cultiu molt rústic, però agraeix les terres amb certa humitat i hem de regar-lo amb freqüència durant l'època més calorosa. Les terres han d'estar soltes i amb bona quantitat de matèria orgànica. També en el cas que cultivem el julivert en cossioli.

El julivert és una planta biennal que conreem per les fulles, que es recullen quan es necessiten tallant tot el llarg peciol, intentant no fer malbé la tija principal. El creixement és molt ràpid i fa noves tiges i peciols de seguida. El segon any emet una tija floral acabada en umbel·la. Pel mes de maig apareixen les flors, que són de color blanc verdós i poc vistoses. En juliol ja tenim les llavors, que han d'assecar-se al sol i conservar-se en un recipient hermètic en un lloc fresc i ombrejat. El seu poder germinatiu dura de dos a tres anys. Per la tardor podem recollir les arrels, d'uns 10 cm de llargària per 2 cm d'ample; aquestes són com naps, carneses i amb una tonalitat groguenca-ataranjada. Es guarden en pots de vidre quan estan seques.

Podem sembrar el julivert, o fer planter, durant gairebé tot l'any, de febrer a setembre. Les llavors germinen amb dificultat, una complicació important per als nous hortolans: la sembra de febrer tarda quasi un mes a naixer, la de l'estiu, uns quinze dies. El motiu és que l'anomenada llavor realment és el fruit, que té una coberta que ha de deixar que la humitat arribe a l'autèntica llavor. A més, la coberta del fruit conté substàncies que impedeixen la germinació fins que les condicions ambientals són bones. Se soluciona en part posant a remulla la «llavor» un dia abans de sembrar. Si la sembra es fa a grapats, caldrà fer una aclarida, amb la finalitat que les plantes queden separades les unes de les altres, en tots els sentits, uns 10 cm. Una vegada nascuda és una planta de creixement ràpid i molt productiva. Als tres mesos de la sembra ja podem tallar el julivert. La collita és millor fer-la de matí, abans que les plantes comencen a sentir la calor del sol.

El julivert forma part de les cinc arrels aperitives, juntament amb l'api, l'espàrrec, el fenoll i el rusc. Com a condiment culinari el julivert és perfecte per a donar sabor a molts plats, a més de tindre cert valor alimentari, ja que és ben ric en minerals i vitamines. No és recomanable tenir-lo en remull perquè la vitamina C és hidrosoluble i es pot perdre. Com a planta sanadora té moltes virtuts. Un dels seus components, l'apiol, descobert el 1849, es comprovà que era efectiu en la cura de la malària i problemes associats a aquesta malaltia. Com d'altres plantes considerades inofensives, el julivert és lleugerament tòxic consumit en grans quantitats. També se'n cita l'ús en ramaderia: el julivert de segon any es trosseja, s'asseca i es barreja amb alfals, i es dona a les ovelles i als carners per moure el zel en èpoques en què no n'hi ha de natural. Així, per tindre corders a Nadal, cal donar julivert per sant Jaume.

valor alimentari, ja que és ben ric en minerals i vitamines. No és recomanable tenir-lo en remull perquè la vitamina C és hidrosoluble i es pot perdre. Com a planta sanadora té moltes virtuts. Un dels seus components, l'apiol, descobert el 1849, es comprovà que era efectiu en la cura de la malària i problemes associats a aquesta malaltia. Com d'altres plantes considerades inofensives, el julivert és lleugerament tòxic consumit en grans quantitats. També se'n cita l'ús en ramaderia: el julivert de segon any es trosseja, s'asseca i es barreja amb alfals, i es dona a les ovelles i als carners per moure el zel en èpoques en què no n'hi ha de natural. Així, per tindre corders a Nadal, cal donar julivert per sant Jaume.

RECULL DE PREMSA

Acompanyem aquest full informatiu amb un recull de premsa, el número 105 dins de la col·lecció, que porta el títol “**Al·legacions al decret de purins**”.

Es tracta d'informacions recollides del diaris El Punt Avui, Diari de Girona, La Vanguardia, El 9 nou i dels electrònics Vilaweb i Naciodigital, que tracten de la sortida a consulta pública del nou decret de gestió de la fertilització del sòl i de les dejeccions ramaderes i d'aprovació del programa d'actuació a les zones vulnerables en relació a la contaminació per nitrats que procedeixen de fonts agràries que va aprovar la conselleria d'agricultura de la Generalitat.

Aquest decret va sortir a exposició pública el 16 de setembre i hi havia 45 dies per presentar al·legacions. En el mes de novembre s'ha fet públic la presentació d'al·legacions per diverses entitats com Salvem l'Empordà, Ipcena, Grup de Defensa del Ter ...

A continuació reproduïm la nota de premsa de la Generalitat de Catalunya en la que s'informa del nou decret.

14-09-2017

El nou decret de gestió de les dejeccions ramaderes, a consulta pública

· **La nova normativa ha d'assegurar la qualitat dels sòls i de les aigües subterrànies del país, a la vegada que es garanteix la viabilitat i la sostenibilitat de les explotacions ramaderes i agrícoles**

· **Demà divendres es presenten els resultats del projecte europeu LIFE FUTUR AGRARI, que preveu eines per a millorar la gestió de les dejeccions ramaderes**

La jornada permetrà conèixer de primera mà eines per a millorar la gestió de les dejeccions ramaderes

El projecte del nou **Decret de gestió de la fertilització del sòl i de les dejeccions ramaderes i d'aprovació del programa d'actuació a les zones vulnerables en relació a la contaminació per nitrats que procedeixen de fonts agràries** s'ha posat avui en consulta pública a la web del Departament d'Agricultura, i en els propers dies es publicarà l'edicta al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (DOGC) que dona conèixer l'inici del període d'informació pública de 45 dies, per tal que tothom qui vulgui pugui formular-hi les observacions, els suggeriments o les al·legacions que consideri oportunes. A través d'aquest nou decret el Departament d'Agricultura vol assegurar la qualitat dels sòls i de les aigües subterrànies del país, a la vegada que es garanteix la viabilitat i la sostenibilitat de les explotacions ramaderes i agrícoles

Per aconseguir-ho, es preveuen tres grans línies d'actuació: la millora en origen en la gestió de les dejeccions de les explotacions ramaderes, incloent-hi el seu tractament;

la innovació i millora en les aplicacions als sòls, mitjançant una fertilització orgànica d'excel·lència, i el control i seguiment d'aquestes aplicacions, garantint la traçabilitat dels moviments.

Es tracta d'un model de gestió basat en la valorització de les dejeccions com a recurs, amb una fertilització ajustada a les necessitats dels cultius, una aplicació feta amb maquinària adequada i, fins i tot, quan calgui, en l'exportació dels excedents de nutrients.

Es presenten al sector eines per a millorar la gestió de les dejeccions

La directora general d'Agricultura i Ramaderia del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació (DARP) de la Generalitat de Catalunya, Teresa Masjuan, inaugurarà demà divendres, 15 de setembre, a les 9.30 hores, la jornada de camp '**Resultats del projecte Life+ Futur Agrari. Millora de la gestió del nitrogen a l'agroramaderia catalana**', que se celebrarà a Castelló de Farfanya, i en la qual es presentaran al sector eines per a millorar la gestió de les dejeccions ramaderes.

'Futur Agrari' és un projecte cofinançat pel Programa LIFE+ de la Unió Europea (UE) que, des del seu inici, el setembre de 2013, ha posat en pràctica tecnologies existents de gestió de la fertilització i tractament de dejeccions ramaderes. L'objectiu és fer arribar al sector aquelles eines existents per a millorar el maneig de fems, purins, gallinasses i altres adobs, així com per a donar pautes per a minimitzar els continguts elevats de nutrients en zones de Catalunya amb una elevada concentració ramadera.

En la jornada s'explicarà els resultats obtinguts durant aquests 4 anys d'una forma demostrativa.

La directora general d'Agricultura i Ramaderia, Teresa Masjuan atindrà als mitjans un cop acabi la seva intervenció, cap a les 10:00 hores.

Seguidament, aquells mitjans que ho desitgin, tindran l'oportunitat de conèixer i participar del seguit d'actuacions demostratives que serviran per presentar el resultat del projecte i que consistiran en un recorregut per tres estacions temàtiques:

· A la primera estació es podran veure diferents opcions per millorar la gestió de les dejeccions ramaderes a les granges de porcí. S'ha posat especial èmfasi en 3 aspectes que s'han demostrat clau de cara a la millora del maneig de les dejeccions ramaderes: la gestió de l'aigua, la gestió de l'alimentació i l'adopció de sistemes de tractament.

· La segona estació engloba tots aquells aspectes relacionats amb la fertilització dels cultius. Per efectuar una bona aplicació és tant important saber a priori la dosi de nutrient que es vol aplicar com que la quantitat que finalment s'aplica a camp s'aproximi a la desitjada. En aquest sentit, en el marc d'aquest projecte, s'han fet més de 1.700 anàlisis de nitrats en sòls agrícoles regats per les aigües del Canal Albera-Balaguer.

· Finalment a la tercera estació, es podran veure actuacions orientades a reduir o reaprofitar l'excés de nitrats i altres nutrients romanents al sòl arran de la fertilització de cultius agrícoles. En una de les zones de treball s'han sembrat 3 tipus de cultius (la civada negra, el raigràs italià i la colza farratgera) que capten els nutrients durant els mesos en què no hi ha el cultiu principal. D'aquesta manera s'evita que es rentin aquests elements i contaminin les aigües freàtiques degut a les pluges hivernals.

Al llarg del projecte s'han lliurat més de 600 butlletins d'assessorament personalitzats a agricultors que conreen cereals (panís i ordi) i per al cultiu del panís, s'ha fet un pas més en l'assessorament amb la utilització de drons, avionetes i imatges de satèl·lit com a eina per ajustar la recomanació de fertilització en cobertura en estadis fenològics propers a floració.

El projecte Futur Agrari ha estat coordinat pel DARP i ha comptat amb la participació de l'Agència de Residus de Catalunya, el Centre de la Propietat Forestal, l'Institut de Recerca i Tecnologies Agroalimentàries i la Fundació Mas Badia, entre altres institucions.

La informació generada amb el projecte LIFE Futur Agrari estarà disponible a la pàgina web del projecte (www.futuragrari.cat).

16è CONCURS D'IDENTIFICACIÓ FOTOGRÀFICA D'AUS

El dijous, 14 de desembre, a les 20,45 hores, a can Sostres, es realitzarà l'acte final del 16è concurs d'identificació fotogràfica d'aus. Com es fa habitualment es realitzarà una prova presencial i, en acabat, es lliuraran els premis als dos primers classificats del concurs i es sortejarà un tercer premi entre els concursants que hagin respost a totes les fotografies i hi assisteixin.

Tots els participants en el concurs rebran un petit obsequi i hi haurà coca i moscatell per als assistents.

A la pàgina següent reproduïm les bases del concurs que ja es van publicar en el full informatiu del febrer i del març.

Aquestes són les dues fotografies de l'octubre.

A continuació reproduïm les dues fotografies del mes de novembre.

BASES DEL 16è CONCURS D'IDENTIFICACIÓ FOTOGRÀFICA D'AUS

1. Es faran públiques dues fotografies mensuals des del gener al desembre del 2017.
2. Les respostes han de ser presentades abans de l'últim dia de cada mes. Cal presentar-les via e-mail a l'adreça **salessergi@gmail.com**.
3. Al mes de desembre, en l'acte final del concurs, al qual és imprescindible assistir per optar als premis i recollir-los, es concursarà en directe sobre deu fotografies, fins a completar, sumant-hi les vint-i-quatre anteriors, el nombre de trenta-quatre.
4. En el cas de les fotografies publicades cada mes, es puntuarà amb dos punts cadascuna de les fotografies encertades si s'ha especificat bé l'espècie amb el nom comú en qualsevol idioma o el científic, i es puntuarà amb un punt cadascuna de les fotografies encertades si s'ha donat la resposta correcta només amb el gènere.
5. En el cas de les deu fotografies fetes públiques en l'acte de lliurament dels premis, en el mes de desembre, es puntuaran amb 0,25 punts, per cada fotografia, si s'ha encertat el nom de l'espècie i caldrà donar les solucions en el temps màxim de dos minuts per fotografia.
6. A més cada tres mesos (març, juny i setembre) es farà una activitat sorpresa (foto extra, itinerari virtual, concurs virtual, cants...) que serà puntuat amb un punt extra de la forma en que s'indicarà prèviament.
7. Tots els ocells del concurs han estat citats a la nostra regió ornitològica i biogeogràfica, el paleàrtic occidental.
8. La participació és oberta a qualsevol membre de l'ANT. Si alguna persona aliena a l'ANT hi vol participar cal que lliuri el corresponent full d'inscripció amb la domiciliació bancària, quan comenci a concursar, i faci efectiu el pagament de la quota anual.
9. La persona que hagi guanyat el concurs com a primer classificat en una de les seves edicions no podrà participar en l'edició immediatament posterior.
10. La classificació serà publicada per e-mail als concursants, al web i al full informatiu de l'entitat.
11. Les fotografies, si no s'han rebut, es podran demanar per e-mail a l'adreça **salessergi@gmail.com** i es podran consultar al web de l'ANT.
12. S'atorgaran dos premis als dos primers classificats. En cas d'empat, després de la prova en directe, en qualsevol dels dos primers premis, es farà una altra prova de quatre fotografies en directe i, així, successivament, fins a desfer l'empat.
13. S'atorgarà un tercer premi a la constància que es sortejarà entre tots els altres concursants que hagin respost durant els dotze mesos i assisteixin a l'acte final de lliurament dels premis.
14. També es lliurarà un petit obsequi a tots els concursants que assisteixin a l'acte final de lliurament dels premis en agraïment a la seva participació.
15. L'organització es reserva el dret de modificar els terminis de presentació de fotografies i de recepció de respostes durant tot l'any, així com de precisar aquells aspectes que durant el transcurs del concurs no es vegin prou clars.

PREMIS DEL 16è CONCURS D'IDENTIFICACIÓ FOTOGRÀFICA D'AUS

1r Premi:	Material ornitològic valorat en 60 euros + obsequis.
2n Premi:	Material ornitològic valorat en 30 euros + obsequis.
Premi a la constància:	Material ornitològic valorat en 18 euros + obsequis.

Aquests tres premis, per als dos primers classificats del concurs i el tercer que es sorteja, es lliuraran mitjançant vals de compra de material ornitològic. Caldrà que els concursants classificats passin a recollir-los personalment a l'acte de lliurament i els vals caducaran als tres mesos del seu lliurament.

Tots els concursants, que no s'hagin classificat com a primer i segon, i que hagin participat de forma ininterrompuda durant els dotze mesos que dura el concurs participaran en el sorteig per a obtenir el premi a la constància.

Tots els participants en el concurs, només pel fet de ser-ho i d'assistir a l'acte de lliurament dels premis, tindran dret a recollir un petit obsequi d'agraïment a la seva participació.

OBSERVACIONS ORNITOLÒGIQUES

Podeu fer-nos arribar les vostres observacions. Cal donar les següents dades: espècie, nombre d'exemplars, data, hora i lloc de l'observació.

Pardal de bardissa (*Prunella modularis*) (1 ex.) observat a la Clota.
Dimarts, 28 de novembre del 2017, a les 10,20 hores.
Observadora: Rosa Simon

Sit negre (*Emberiza cia*) (1 ex.) observat a la Clota.
Dimarts, 28 de novembre del 2017, a les 10,15 hores.
Observadora: Rosa Simon

Cuereta torrentera (*Motacilla cinerea*) (1 ex.) observat a la cooperativa.
Dilluns, 27 de novembre del 2017, a les 11,45 hores.
Observadora: Rosa Simon

Pardal de bardissa (*Prunella modularis*) (1 ex.) observat a prop de can Querol.
Diumenge, 26 de novembre del 2017, a les 16,20 hores
Observador: Vicenç Roig

Cotxa cua-roja (*Phoenicurus phoenicurus*) (1 ex.) observat a can Balasc de baix.
Diumenge, 26 de novembre del 2017, a les 16 hores.
Observador: Vicenç Roig

Cotxa fumada (*Phoenicurus ochruros*) (1 ex.) observat i fotografiat.
Dimecres, 23 de novembre del 2017.
Observador: Tomás Blasco

Aligot comú (*Buteo buteo*) (1 ex.) observat a can Roig.
Dimecres, 23 de novembre del 2017, a les 16,07 hores.
Observador: Tomás Blasco

Titella (*Anthus pratensis*) (1 ex.) observat a l'esplanada de can Balasc de baix.
Diumenge, 19 de novembre del 2017, a les 16,35 hores.
Observador: Vicenç Roig

Sit negre (*Emberiza cia*) (1 ex.) observat a la vora de can Querol.
Diumenge, 19 de novembre del 2017, a les 16,20 hores.
Observador: Vicenç Roig

Durbec (*Coccothraustes coccothraustes*) (1 ex.) observat en un pi entre la riera i el camí dels escolars.
Diumenge, 19 de novembre del 2017, a les 15,45 hores.
Observador: Vicenç Roig

Bitxac comú (*Saxicola torquatus*) (1 ex.) observat a la cooperativa agrícola.
Dissabte, 18 de novembre del 2017, a les 11 hores.
Observadora: Rosa Simon

Astor (*Accipiter gentilis*) (1 ex.) observat a can Pinet.
Dilluns, 13 de novembre del 2017, a les 11 hores.
Observador: Tomás Blasco

Titella (*Anthus pratensis*) (2 ex.) observats a l'esplanada de can Balasc de baix.
Dissabte, 11 de novembre del 2017, a les 11 hores.
Observadors: Rosa Simon, Tomás Blasco, Isabel Mora i Neus Planas.

Puput (*Upupa epops*) (1 ex.) observat a la rotonda de can Roig.
Dijous, 9 de novembre del 2017, a les 9,20 hores.
Observador: Tomás Blasco

Mosquiter comú (*Carduelis spinus*) (1 ex.) observat a casa seva.
Dimecres, 8 de novembre del 2017, a les 9 hores.
Observadora: Rosa Simon

Corb (*Corvus corax*)(2ex.) + **Cornella negra** (*Corvus corone*) (5 ex.) observats en vol per sobre la planta de compostatge i la pedrera de can Gallina.
Diumenge, 5 de novembre del 2017, a les 16,05 hores.
Observador: Vicenç Roig

Aligot comú (*Buteo buteo*) (2 ex.) observats sobrevolant la planta de compostatge.
Diumenge, 5 de novembre del 2017, a les 15,55 hores.
Observador: Vicenç Roig

Aligot comú (*Buteo buteo*) (1 ex.) observat aixecant-se d'un camp de cirerers, a les Rovires.
Dimecres, 1 de novembre del 2017, a les 17,15 hores.
Observador: Vicenç Roig

Bec de corall senegalès (*Estrilda astrild*) (4 ex.) observats en un pèlag de l'esplanada de can Balasc de baix, enmig d'un grup de cademerres.
Dimecres, 1 de novembre del 2017, a les 16,15 hores.
Observador: Vicenç Roig

Cuereta torrentera (*Motacilla cinerea*) (1 ex.) observat al safareig de la mina de can Soler.
Dimecres, 1 de novembre del 2017, a les 16 hores.
Observador: Vicenç Roig

MENJADORES PER ALS OCELLS A L'HIVERN

A la tardor i a l'hivern, és quan arriben els ocells hivernants provinents del nord d'Europa que s'allunyen dels freds més rigorosos en busca d'aliment. També és el temps més adequat per posar menjadores a l'abast dels ocells.

Si es vol ajudar, amb una aportació d'aliment suplementari, als ocells i, alhora, es vol gaudir de la seva presència propera per observar-los, és un bon moment per posar les menjadores.

Se'ls hi pot proporcionar l'aliment per a ocells que es ven normalment en les graneries. És molt efectiu el cacauet cru. Recordeu que l'aliment no pot ser salat ni torrat.

Des de fa uns quants anys, el grup d'ornitologia compra de forma col·lectiva cacauet cru sense closca.

Si esteu interessats en obtenir-ne, assistiu a la propera reunió del grup d'ornitologia o envieu un correu electrònic a l'adreça de l'ANT. Enguany surt a 2 euros/kg.

Lluer (*Carduelis spinus*) en una menjadora amb cacauet. Foto: Rosa Simon.

ESTUDI SOBRE CONREUS FARRATGERS

A continuació reproduïm una nota informativa referent a un estudi relacionat amb el conreu de plantes farratgeres en el qual hi ha participat membres de la Universitat de Lleida i del CREAM.

dijous, 19 d'octubre de 2017

El cultiu conjunt de quatre farratgeres afavoreix la supressió de males herbes
Segons una recerca de la UdL i el CTFC publicada a 'Journal of Applied Ecology'

Un dels camps experimentals / Foto: Rosa Llurba

La diversitat sembrada, és a dir, plantar diferents espècies farratgeres en prats intensius ajuda a mantenir un nivell baix de males herbes, en comparació amb els sistemes basats en monocultius. Així ho assenyalava un estudi de la Universitat de Lleida (UdL) i el Centre Tecnològic Forestal de Catalunya (CTFC) recentment publicat a la revista científica *Journal of Applied Ecology*. La recerca, coordinada per la professora de la UdL Teresa Sebastià, ha implicat proves en 31 localitzacions d'Europa i Canadà.

Els investigadors han fet l'experiment a escala continental en diferents climes: des de la zona mediterrània (Aragó, Catalunya, Sardenya) fins al subàrtic (Islàndia, nord de Noruega), i al Canadà. La barreja de dos lleguminoses i dos graminies - una de

ràpid establiment i una persistent en cadascun dels grups- ha demostrat el control de males herbes i una reducció de la necessitat de fertilitzants nitrogenats respecte dels monocultius. La professora de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Agrària (ETSEA) de la UdL destaca que "pràcticament qualsevol barreja que combini atributs funcionals seleccionats pot proporcionar aquests beneficis de reducció de males herbes, que es mantenen en el temps en un ampli rang de condicions ambientals"

L'estudi, en què també han participat investigadors del CREAM, mostra que la biomassa mitjana de males herbes en el conjunt de les localitats va ser un 52% més baixa que al monocultiu més supressor, arribant fins al 75% en alguns llocs. A Catalunya, la localitat pirinenca de Gósol va mostrar un dels percentatges més elevats de supressió de males herbes de l'experiment, tot i que els beneficis sobre la productivitat van ser modestos.

El creixement descontrolat de males herbes pot disminuir la qualitat i la quantitat del farratge. Suprimir-les afavoreix una producció farratgera sostenible de qualitat. Teresa Sebastià explica que "aquests beneficis s'afegeixen a resultats anteriors que mostraven com la diversitat sembrada tenia un efecte positiu sobre la productivitat dels sistemes agrícoles i sobre la seua estabilitat".

Un altre estudi desenvolupat pel grup de Sebastià, que va ser portada de la revista *Plant and Soil*, ja havia demostrat que les barreges de farratgeres disminuïen les emissions de gasos d'efecte hivernacle i les pèrdues de nitrogen del sòl.

Article: Weed suppression greatly increased by plant diversity in intensively managed grasslands: a continental-scale experiment

Text: Comunicació CTFC / Oficina de Premsa UdL

El CREAL és un centre públic de recerca en ecologia terrestre i anàlisi del territori que genera coneixement i metodologies per a la conservació, la gestió i l'adaptació del medi natural al canvi global.

El seu objectiu és actuar com a pont entre el món acadèmic, les administracions i la societat creant opinió i intercanviant coneixement en els seus àmbits d'actuació a escales local, regional i global.

Situat al Campus de la Universitat Autònoma de Barcelona va ser fundat el 1987 com un consorci entre diverses entitats públiques de l'administració, la recerca i la formació acadèmica. La recerca que es fa al centre pot dividir-se en quatre grans àmbits: Biodiversitat, Ecologia funcional i Canvi Global, Ecologia forestal i Incendis i Anàlisi ambiental del territori i SIG.

En aquest full informatiu i també en la col·lecció de documents d'ant anem aprofitant diversos articles de divulgació del seu web.

Ara ens sembla interessant reproduir l'article "Pastors d'arbres" de Francisco Lloret.

Pastors d'arbres

14 d'octubre 2017

Hi ha arbres gegants, com cedres i sequoies, que són un exemple de gran longevitat i les seves poblacions depenen molt més de tendències que no pas d'episodis traumàtics concrets. El canvi climàtic i les pressions humanes poden dificultar la seva supervivència.

Al circ de Jaffar, a l'Alt Atlas, els monumentals cedres es retallen al cel mostrant els monyons de les seves branques podades, mentre una reduïda coberta de fulles permet l'arbre sobreviure (veure Fotografia 1). Són arbres centenaris, que han estat periòdicament podats pels pastors per proporcionar aliment als seus ramats. Els pastors transhumants pugen pel tronc —es veuen les osques que els ajuden a ascendir— i deixen caure a terra les branques tallades per oferir un suplement a l'escassa herba i les alzines rosegades, que formen un estrat a gran distància per sota del dosser de cedres. No són rars els arbres que moren com a resultat d'aquest règim de podes, combinat amb una sequera que ja es perllonga des de fa dècades. Hi ha espècies d'arbres molt longeus, com els cedres, que costa que morin, tret que pateixin un trauma —una allau, un llamp, una tempesta de vent, un incendi— o l'atac d'alguna plaga d'insecte o d'algun patògen. Quant més haurien pogut viure aquests cedres si no haguessin estat sistemàticament tallats des de fa segles? Encara que l'activitat ramadera és molt antiga, segurament ha arribat al seu màxim bastant recentment, des de fa uns 1.200 anys, a partir de l'arribada de les tribus àrabs amb l'hègira.

A les muntanyes Inyo de l'interior de Califòrnia, sota un clima desèrtic i fred, creixen els arbres més vells del món. Són exemplars de *Pinus longaeva* (Great Basin Bristlecone pine), alguns dels quals s'han datat de fa 4.900 anys a partir dels seus anells de creixement (veure Fotografia 2). Els científics atribueixen tal longevitat a l'absència d'incendis degut a la falta de combustible i a les baixes temperatures hivernals que limiten el desenvolupament de les plagues. Més a l'oest, a Sierra Nevada creixen les gegantines sequoies, datades de fa 3.000 anys (veure Fotografia 3). Els humans hem necessitat unes 500 generacions per transitar des de l'última glaciació fins als nostres dies. Les sequoies només han vist succeir-se cinc generacions des que els gels cobrien les muntanyes.

Els boscos de sequoies són un patrimoni que volem conservar i per això els gestors fa temps que les observen i estudien. Saben que perquè emergeixin noves plàntules les pinyes caigudes s'han d'obrir a la calor dels incendis de superfície, poc intensos, que també fan desaparèixer la fullaraca del terra. Però què representa un esdeveniment anual de reclutament de noves plàntules en una espècie que viu mil·lennis? La vida dels humans és molt més curta que la de les sequoies i ens costa posar-nos al seu lloc. Volem comprendre la vida d'aquests arbres amb les nostres cadències d'anys o decennis, però això és segurament inadequat. Potser els científics forestals que estudien aquestes espècies haurien de mirar escales temporals més àmplies, de segles, com les que solen utilitzar els paleoecòlegs quan analitzen registres pol·línics o sedimentaris. Això implica ampliar els intervals en els que s'obtenen les mitjanes o focalitzar-se en moments particulars on s'acceleren els esdeveniments.

Fotografia 1. Bosc de *Cedrus atlantica* amb alzines de l'Alt Atlas sotmès a una intensa poda de les seves branques per proveir d'aliment al ramat. Autor: Francisco Lloret

Podem preguntar-nos com veuen aquests arbres el canvi climàtic quan un únic individu ha experimentat nombroses fluctuacions climàtiques al llarg de la seva vida. Potser es tracti d'una més, o potser aquest canvi va massa ràpid per al que estan acostumats. Per afrontar aquesta qüestió hem de recordar que el destí de les poblacions el determinen tres fases: l'establiment de les plantes, el seu creixement i la seva mort. En espècies de vida curta, les taxes anuals d'aquestes fases són importants per determinar la disminució, persistència o augment de les seves poblacions. Però en espècies longeves els canvis d'un any a l'altre són menys rellevants i hem de fixar-nos en les tendències.

Per exemple, l'any 2014 es va produir una defoliació massiva a les sequoies californianes com a conseqüència d'una sequera sense precedents. En altres espècies l'episodi segurament hagués causat una important mortalitat d'arbres, particularment si hagués coincidit amb altres agents agressius —com va ser el cas de *Pinus edulis* a Nou Mèxic i Arizona durant els anys 2001-2007, quan la sequera es va combinar amb la infecció per escarabats perforadors. Però en el cas de les sequoies, pocs arbres van morir i molts altres es van recuperar posteriorment. Per tant, perquè hi hagi canvis significatius en les poblacions d'aquestes espècies longeves necessitem que els episodis traumàtics es repeteixin al llarg del temps.

És el que va passar als cedres de l'Atlas quan van experimentar podes continuades al llarg de la seva vida. De fet, tal com apunten els models climàtics, el canvi climàtic estaria ja exposant aquestes espècies longeves a episodis de sequera extrema crònics. També és important veure el que

passa en moments clau, com després d'un incendi quan es produeix l'establiment de nous individus. Científics nord-americans estan trobant que en els últims decennis l'establiment de noves plantes de coníferes després d'incendis a les muntanyes Rocalloses d'Amèrica del Nord està disminuint, molt probablement a causa de l'augment de l'aridesa associada al canvi climàtic. Aquest exemple il·lustra també que la combinació de diferents situacions extremes, com els incendis i la sequera, que afecten a processos demogràfics clau, com la mortalitat i l'establiment, pot provocar canvis ràpids —és a dir, una pèrdua de resiliència— que seria més difícil d'una altra manera.

Fotografia 2. Exemplars de *Pinus longaeva* de l'oest d'Amèrica del Nord amb milers d'anys d'edat. Autor: Francisco Lloret

d'arbres i arbustos de menor port i amb una menor longevitat. El seu creixement està condicionat pels recursos que els gegants els deixen. No obstant això, la dinàmica de les seves poblacions —mort, reclutament— sembla regir-se per ritmes diferents del de les sequoies. És com si les sequoies i la vegetació amb la qual conviu estiguin descompassades, cadascuna al seu ritme. Intuïtivament podem entendre que la persistència de les poblacions es produirà si en el temps aproximat d'una generació les morts queden compensades per l'establiment de noves plantes que creixen fins arribar a adults. Evidentment, a partir d'aquest model senzill, les coses es poden complicar bastant i la variabilitat entre espècies és molt gran. En tot cas, aquesta convivència d'espècies amb diferents ritmes demogràfics ens mostra que no hi ha una única solució ecològica a unes mateixes condicions del medi. També ens indica que la longevitat de les espècies és una forma d'adaptar-se als canvis temporals del medi. Mentre sobrevis, esperes que vinguin temps millors. Els animals es poden moure buscant millors condicions; les plantes, que amb prou feines poden explorar uns metres al seu voltant, juguen amb el seu cicle demogràfic —també anomenat cicle de vida.

Potser el cas més conegut de tipologia demogràfica és el que van proposar MacArthur i Wilson el 1967, completat per Pianka el 1970. Aquests autors van descriure un ventall de possibilitats, que van des d'espècies en que la selecció natural hauria afavorit taxes de creixement demogràfiques altes associades a un alt esforç reproductiu (selecció per la r , corresponent a la taxa màxima de creixement poblacional), fins a espècies amb taxa de creixement baixes, però capaces d'acumular mida i acaparar recursos al llarg d'una vida llarga (selecció per la K , corresponent a la capacitat de càrrega poblacional, que indicaria unes altes densitats d'individus, explotant al màxim els recursos disponibles).

La longevitat dels arbres ens meravella. Però veiem que les solucions biològiques als reptes del medi són múltiples i sovint coexisteixen —moltes

vegades és més útil pensar per què una espècie no es troba en un lloc que cavil·lar les raons per les que és allà. Aquesta multiplicitat de solucions permet mantenir el funcionament de l'ecosistema, el qual per naturalesa és canviant. També ajuda a refer aquesta funcionalitat després d'una alteració profunda, tal com descriu el concepte de resiliència. Així, el que es perd amb la mort sobtada d'espècies longeves es recuperaria aviat gràcies a les espècies de creixement ràpid.

Fotografia 3. Bosc de sequoies (*Sequoiadendron giganteum*) de Califòrnia dominat per gegants mil·lenaris. Autor: Francisco Lloret

Alguns ecòlegs pensen que és poc rellevant quines espècies es trobin en un ecosistema per explicar els seus balanços d'aigua, energia o nutrients. L'important seria la seva manera de funcionar, no la seva identitat. Potser tinguin una part de raó, però sovint les espècies presenten combinacions úniques de característiques funcionals que no es poden separar. Espècies que aparentment exerceixen una funció similar, juguen papers diferents en una altra funció. Això pot ser important per a la resiliència de l'ecosistema, perquè la recuperació de les diferents funcionalitats pot dependre de les espècies involucrades, i de com es compensen les seves taxes demogràfiques —com la mortalitat i l'establiment— al llarg del temps.

Lindenmayer i Laurance han posat recentment en valor a aquests gegants —ells en diuen 'Large Old Trees', LOT—, assenyalant les dificultats de conservar-los a causa de les seves baixes densitats i als seus lents ritmes vitals. Per això, hauríem d'aprendre dels "ents", pastors d'arbres, de l'obra de Tolkien, que van saber adaptar-se a aquests ritmes i així persistir amb ells.

Francisco Lloret

Professor d'Ecologia de la UAB. Investigador del CREAM en temes d'ecologia de la vegetació i canvi global. President de l'Asociación Española de Ecología Terrestre.

CANVI CLIMÀTIC I AGRICULTURA

Al web del CREAM s'ha publicat una nota informativa d'Albert Naya sobre un estudi realitzat per diversos científics, entre els quals Josep Peñuelas, sobre l'afectació de l'augment de les temperatures en els principals conreus agrícoles del món. La reproduïm a continuació.

L'augment de temperatura amenaça la producció agrícola mundial

16 d'octubre 2017

El blat, el blat de moro, l'arròs i la soja, quatre conreus essencials per als humans, veuran reduïda substancialment la seva producció. Seran necessàries mesures efectives d'adaptació al canvi climàtic i millores genètiques per reduir l'impacte del canvi climàtic sobre els cultius.

Camp de blat. Font: Pixabay (CC0)

L'augment de temperatura global reduirà la producció dels principals conreus tal i com alerta un estudi publicat a la revista nord-americana *Proceedings of the National Academy of Sciences*. "Hem constatat que hi ha un risc elevat per a la producció agrícola, actualment ja estancada en certes regions del món", explica un dels autors de l'estudi i investigador del CSIC al CREAM, Josep Peñuelas.

Conreus com el blat, l'arròs, el blat de moro i la soja són vulnerables al canvi climàtic i això pot suposar un greu problema per a les societats humanes, sobretot per aquells països en vies de

desenvolupament i pels que viuen en zones on els canvis del clima siguin més acusats. No en va, aquests quatre conreus suposen dos terços de la ingesta de calories per part dels humans. Per tant, "és imprescindible avaluar l'impacte que tingui l'increment de temperatura global sobre la producció d'aquests i altres cultius per garantir el subministrament d'aliment a nivell mundial", alerta Peñuelas.

Els resultats obtinguts, tot i que heterogenis segons diferents zones de la Terra, confirmen que l'augment de temperatura tindrà impactes negatius sobre els cultius a nivell local, regional i mundial. L'estudi mostra que per cada grau centígrad d'augment de la temperatura mitjana a nivell global hi haurà unes reduccions del 6% en la producció de blat; un 3,2% en la d'arròs; un 7,4% en la de blat de moro; i un 3,1% en la producció de soja. Les prediccions encara són pitjors per als principals quatre països productors de blat de moro. Els Estats Units en veurien reduïda la producció en un 10,3%, i la Xina en un 8% per cada °C d'augment. Juntament amb Brasil i l'Índia (que patirien una disminució menor), aquests quatre països produeixen els dos terços de blat de moro mundial.

Camp d'arròs. Font: Pixabay (CC0)

La investigació és una síntesi d'estudis anteriors i s'ha fet combinant quatre mètodes analítics diferents, la qual cosa reforça les conclusions a les que han arribat els investigadors. "És necessari implementar ja mesures efectives d'adaptació al canvi climàtic i cultivar varietats genèticament més resistents per garantir la seguretat alimentària de les persones", diu l'investigador.

Com totes les prediccions, aquestes tenen un cert grau d'incertesa. Però el cert és que els registres històrics mostren com, en el darrer segle, la temperatura ha augmentat de mitjana 1 °C a les zones on creixen aquests cultius. I de cara al futur,

sent optimistes, està previst que la temperatura hagi augmentat el 2100 en 2,5 °C respecte els nivells preindustrials, tal com explicava un altre estudi en el que participa Josep Peñuelas.

ARTICLE

Zhao C., Peñuelas J., Asseng S., et al. (2017). Temperature increase reduces global yields of major crops in four independent estimates. *Proceedings of the National Academy of Sciences* (114), 35, 9326–9331. DOI 10.1073/pnas.1701762114

Albert Naya i Díaz

Fascinat per la singularitat de la nostra Terra, he estat recentment viatger per necessitat, i abans aprenent de professor de Ciències d'institut per vocació. I encara abans, quatre anys de Biologia Ambiental (2010-14) i quatre més de Periodisme (2006-10), sempre a la UAB, que m'han servit per ser tècnic en comunicació al CREAM des del 2 de desembre de 2015.

ALENTIMENT D'ALGUNS PROJECTES MEDIAMBIENTALS

Degut a la intervenció dels comptes de la Generalitat de Catalunya pel govern central anem rebent informacions de diverses entitats i projectes sobre l'afectació econòmica que els suposa.

Com a exemple reproduïm una informació publicada al diari El Punt Avui sobre el projecte de tercer atlas d'ocells de l'ICO.

L'ICO pateix pel tercer atlas d'ocells

L'Institut Català d'Ornitologia espera una subvenció de 170.000 euros que ja estava concedida

Qualsevol retard en el pagament afectarà el projecte ornitològic més important que s'està fent ara a Europa

Estudiant els ocells s'obté informació bàsica sobre el medi ambient i les polítiques que cal impulsar

Laia Bruguera - barcelona - 7 novembre 2017

Centenars d'ocells sobrevolant els camps de cereals del canal Segarra-Garrigues Foto: SANTI IGLESIAS.

Per a l'Institut Català d'Ornitologia (ICO), la intervenció dels comptes de la Generalitat ha arribat en un moment molt delicat: fa prop de quatre anys que centenars de professionals i col·laboradors estan fent el treball de camp i la primavera de l'any que ve han de començar a abocar i tractar totes les dades necessàries per elaborar el tercer Atlas dels ocells nidificants de Catalunya. Es renova cada deu o quinze anys (l'últim és del 2002) i no només serveix per conèixer l'estat de cada espècie i les seves tendències poblacionals, sinó que es tracta d'una eina imprescindible per a la gestió del territori i les polítiques mediambientals. La previsió era tenir l'atlas acabat el 2019, però el bloqueig de bona part del pressupost català podria afectar els plans. Com explica Gabriel Gargallo, coordinador de l'ICO, la subvenció de 170.000 euros compromesa pel Departament de Territori està, a hores d'ara, suspesa. "Qualsevol retard és especialment greu perquè endarrerirà també l'atlas europeu, que coordinem i del qual formem part –hi afegeix–, així que també perjudicarà el projecte ornitològic més important que actualment s'està fent a tot Europa."

Fa un mes i mig, quan el govern de Mariano Rajoy va decidir intervenir la caixa catalana i paralitzar totes les partides encara no compromeses –moltes en resolució provisional, de manera que les entitats ja hi comptaven–, l'Institut Català d'Ornitologia va

respirar tranquil perquè, en el seu cas, era una de les poques associacions que ja tenien atorgada la subvenció. "L'1 de setembre es va concedir l'ajuda i fins i tot vam rebre la documentació que confirmava que tot era correcte, de manera que no es podia tirar enrere", explica el coordinador de l'ICO. La sorpresa va ser majúscula quan el departament els van informar que també aquesta partida estava suspesa, ja que l'expedient s'havia "aturat".

El 90% dels diners ja estan gastats, lamenta Gargallo, que denuncia que "s'està barrejant la cansalada amb la velocitat": "Nosaltres ens dediquem a comptar ocells, no tenim res a veure amb el fons de l'assumpte." Entre altres tasques, l'ICO s'encarrega d'actualitzar diferents indicadors, com ara els birth indicators. Per elaborar-los, milers de voluntaris –fins a 4.000 en un any– fan recompte d'ocells a cada territori i així es veu la tendència poblacional de cada espècie. De totes aquestes dades en surt un indicador global que serveix per saber si les polítiques mediambientals que s'estan implementant van en la bona direcció o són errònies. Com recorda l'associació, "els ocells només poden viure quan les condicions ambientals els resulten apropiades, de manera que si els estudiem adequadament podem extreure'n informació molt rellevant sobre el medi ambient". Per a aquesta i altres feines, entre el 30% i el 40% del pressupost de l'ICO prové de la Generalitat, tot i que per a projectes com l'Atlas dels ocells nidificants estan aconseguint incrementar l'aportació europea.

NÀIADES

Ens fem ressò d'una informació sobre la repoblació de nàiades en alguns rius de Catalunya publicada al diari El Punt Avui.

Les conques del Fluvià, el Ter i la Muga tornen a ser l'hàbitat de les nàiades

Un rec d'Olot va ser ahir el darrer lloc on es va reintroduir aquesta espècie, i es van culminar així dos anys de feina en què s'han alliberat milers d'exemplars

Ramon Estéban - OLOT - 7 novembre 2017

L'alliberament de nàiades, ahir al matí al rec de Ravell, a Olot.

Foto: R.E.

Com que necessiten una aigua i un entorn de qualitat, les nàiades són com un termòmetre mediambiental. I atès que serveixen d'aliment a algunes espècies de peixos en perill d'extinció, també són un mitjà de recuperació de la fauna autòctona. Les nàiades són uns petits musclos d'aigua dolça, la població del qual estava en retrocés als nostres rius, en general, castigats per la contaminació i el baix cabal. Tan sols a les conques del Ser i de la Llèmena n'hi havia en quantitats notables.

La repoblació s'ha fet amb milers d'exemplars en 42 punts de diversos cursos fluvials gironins, així com a l'estany de Banyoles, en el marc del projecte Life Potamo Fauna, finançat

per la UE. Ahir se'n van alliberar al rec de Ravell d'Olot (afluent del Fluvià), un acte amb la premsa com a testimoni i que va servir perquè els responsables en fessin un balanç, atès que el projecte s'acaba el mes que ve.

En total, s'han posat a l'aigua 4.505 nàiades d'entre un i quatre anys, criades en captivitat al laboratori que el Consorci de l'Estany de Banyoles té a Porqueres; s'han traslladat 747 exemplars adults de llocs on se'n conservava una població notable a indrets on ja no n'hi havia; s'han deixat anar prop de 91.000 nàiades de pocs mesos d'edat, i, finalment, s'han alliberat prop de 4.000 peixos que tenien larves de nàiades (aquesta espècie parasita durant uns mesos alguns peixos).

En espera de resultats

Si tot aquest esforç ha estat profitós no se sabrà fins d'aquí a un temps, va assenyalar Quim Bou, coordinador del projecte, però ja es disposa d'un indicador positiu, com és el fet que les nàiades traslladades s'estan adaptant bé al seu nou entorn. A més, els exemplars que anys enrere es van deixar anar a la zona lacustre de Banyoles –en el marc d'un altre projecte Life– han consolidat una població visible als recs de la ciutat.

LA XIFRA: 96.000 exemplars de diferents edats s'han alliberat o traslladat en els darrers dos anys, en el marc del projecte.

A partir d'ara caldrà fer-ne un seguiment

Aquest Life Potamo Fauna l'ha coordinat el Consorci de l'Estany de Banyoles, juntament amb altres entitats, com ara el Consorci del Ter. Amb l'acabament del projecte es perdran recursos i llocs de treball que s'havien generat, però, en principi, es mantindrà una estructura suficient perquè es pugui fer un seguiment de la feina feta. També es confia que continuï obert el centre de reproducció de nàiades de Porqueres.

ESPONGES

A continuació reproduïm una informació publicada al diari El Punt Avui sobre la descoberta de dues espècies d'esponja d'aigua dolça en un embassament.

Descobreixen esponges d'aigua al Jussà

Agents Rurals estudia la troballa de mig miler d'exemplars a Escaldes

Redacció - tremp - 17 novembre 2017

Un dels exemplars d'esponja descoberts a l'embassament d'Escaldes, dins el terme de Tremp Foto: AGENTS RURALS.

El cos d'Agents Rurals fa el seguiment de la troballa d'esponges d'aigua dolça feta per un particular a l'embassament d'Escaldes, a Tremp (Pallars Jussà). En concret, s'hi ha descobert una població de mig miler d'esponges, repartides sobre roques i troncs d'arbres morts. El pantà té una gran variació anual del seu nivell d'aigua i les esponges s'han trobat en un tram de 750 metres de llera, al costat est de l'embassament.

La troballa suposa, per als agents rurals, un fet noticable, ja que l'espècie és poc freqüent en àmbits d'aigua dolça. Hi ha unes 15.000 espècies d'esponges però la majoria apareixen en ambients marins, ja que només unes 150 viuen en aigua dolça. D'aquestes, únicament quatre espècies han estat citades vives a la península ibèrica.

Les esponges són animals aquàtics incapaços de desplaçar-se per si mateixos i estan subjectes a un substrat, generalment pedres o troncs, però també es poden trobar adherits a boies, barques o altres elements artificials. El Departament d'Agricultura indica que un expert en macroinvertebrats d'aigües continentals ha pogut determinar que les esponges d'Escaldes són de dos tipus diferents, una de les quals ja està citada a la conca de l'Ebre.

QUI CONTAMINA NO PAGA

Amb motiu de l'aniversari del naufragi del Prestige que va provocar un episodi de contaminació marítima a les costes de Galícia, reproduïm una article d'opinió.

Qui contamina no paga

Albert Ruda. Professor de Dret civil. Degà de la Facultat de Dret de la Universitat de Girona

17 novembre 2017

Un grup de voluntaris, fent tasques de neteja del fuel procedent del vessament del 'Prestige' Foto: EFE.

La retina col·lectiva conserva encara les imatges d'aquell vaixell infame que, sense fer honor al seu nom, va anar a la deriva durant dies i dies prop de les costes gallegues i va deixar al seu darrere un llarg rastre de contaminació per hidrocarburs. Era el mes de novembre del 2002 i recordo que aleshores jo estava escrivint la meua tesi doctoral sobre la responsabilitat pels danys al medi ambient, a la Universitat de Girona. No era, per desgràcia, el primer episodi d'aquestes característiques. Anys abans s'havien produït altres vessaments com ara el de l'Urquiola (1976) i el del Mar Egeo (1992), però el del Prestige els va superar tots.

Tot i ser un autèntic tros de ferralla, tenia tots els papers en regla, i es va acabar partint en dos després de vagar erràticament durant dies a escassos quilòmetres de la costa da Morte. El resultat d'aquell agònic periple i de la posterior fractura són els célebres "filets de plastilina" dels quals ens va informar l'aleshores vicepresident espanyol, Mariano Rajoy, i que van acabar esdevenint el pitjor vessament de cru al mar en tota la història espanyola.

Potser no ho sembla, però ja fa quinze anys, quinze, d'aquella marea negra, i el fet és que encara és notícia. I això és així per diverses raons. La primera i fonamental és que ens obsessionen les efemèrides, i sovint l'efemèride com a tal eclipsa tot el que encara queda d'aquell episodi. Sobta que avui dia encara ningú sàpiga amb certesa quins efectes ha tingut l'accident en qüestió sobre el medi natural. En efecte, cal tenir presents les repercussions ambientals, típicament de llarga durada en accidents d'aquestes característiques, en les quals no sembla que hi hagi gaire interès a aprofundir. Potser perquè els que podrien fomentar aquesta mena d'estudis no tenen interès que es conegui l'abast exacte de la tragèdia.

La segona raó té a veure amb les conseqüències de caire estrictament legal o jurídic. I és que una catàstrofe d'aquestes característiques dona peu també, de manera gairebé inevitable, a una resposta des de l'àmbit judicial. En aquest cas concret, convé recordar que el govern espanyol va oferir a les víctimes diverses ajudes, però tenien trampa: acceptant aquests ajuts, les víctimes renunciaven a formular cap altra reclamació en el futur, incloses les reclamacions contra el mateix Estat. Vist en perspectiva, sembla clar que per al govern va ser una manera molt hàbil de blindar-se de cara a eventuals responsabilitats a un preu molt mòdic, ja que les víctimes –gent majoritàriament humil– veien amb comprensible angoixa com la contaminació posava en greu perill el seu mitjà de subsistència, i aquelles almoines semblaven una fortuna en aquell tràngol tan difícil.

Però encara queda pendent una tercera raó: la qüestió de les indemnitzacions. En efecte, tothom coneix aquella regla tan elemental de "qui la fa la paga", i això, en l'argot dels advocats que es dediquen al dret ambiental, es tradueix en una mena de manament religiós o mantra, segons el qual, "qui contamina paga". Doncs bé, malgrat tot el temps que ha transcorregut, el fet és que els veritables responsables (la societat propietària, que era insolvent, i la de classificació, que va certificar el bon estat del vaixell) encara no hi han hagut de fer front. El capità del vaixell, Apostolos Mangouras, va ser el desgraciat, el cap de turc contra el qual es van dirigir totes les mirades, mentre els jutges espanyols feien piruetes argumentals mai vistes per tal de salvar la cara de l'Estat. Convé recordar, en efecte, que la decisió d'allunyar el vaixell de la costa va ser de la marina mercant i, segons molts experts, aquesta va ser la veritable causa dels danys, ja que, altrament, el vaixell s'hauria pogut portar a un port de refugi i així s'haurien minimitzat. El fet és que, després que l'Audiència Provincial de la Corunya vingués a sentenciar que el Prestige es va enfonsar per "causes desconegudes" –perquè va voler, vaja– i, per tant, el capità només era responsable d'un delictes de desobediència, el Tribunal Suprem va dictaminar que el delictes havia estat més aviat contra els recursos naturals, amb una conseqüència molt important: algú havia de reparar els danys, i l'escollit no podia ser sinó el nostre protagonista, l'infortunat capità (com si pogués assumir la suma milionària que se li demana, superior als 4.000 milions d'euros). D'aquesta manera, ha quedat ratificada definitivament la irresponsabilitat de l'Estat i, en canvi, es vol fer que el capità pagui per tots els danys (juntament amb l'asseguradora, subsidiàriament, la propietària i el fons internacional de compensació, que sol entrar en joc en aquests casos). Ara que l'Audiència finalment ha quantificat els danys, d'una manera força garrepa (no arriben als 1.600 milions), falta que les víctimes efectivament arribin a cobrar. És així com, tot just quinze anys després del vessament, encara caldrà veure si algú realment respon civilment. L'Estat només ha recuperat una part molt petita del que va gastar. I el que és pitjor: l'asseguradora del vaixell plantejarà previsiblement una duríssima batalla als tribunals anglesos per no haver de pagar ni un euro (ni una lliura). En definitiva, el Prestige ha contribuït amb el seu gra de sorra (o, més ben dit, amb alguna tona de chapapote) a desprestigiar encara més el ja per si mateix malmès sistema legal ambiental i judicial espanyol, que no està precisament en el millor moment: si això és justícia, el cas és que arriba tard i malament. I, al cap i a la fi, es pot acabar confirmant el que ja ens temíem: qui contamina no paga.

RESTAURACIÓ DE L'ABOCADOR DEL GARRAF A BEGUES

Sembla que l'Àrea Metropolitana restaurarà la part de l'abocador del Garraf que pertany al terme municipal de Begues. Reproduïm a continuació dues informacions publicades al diari El Punt Avui. L'última fa referència a l'aprofitament del biogàs de l'abocador.

Begues veurà desaparèixer per fi l'abocador del Garraf

L'Àrea Metropolitana aprova un nou projecte per clausurar la instal·lació i restaurar el paisatge de 40 hectàrees

S'abarateix el pla anterior substituint terrasses per camins que ressegueixen la vall d'en Joan

Rosa M. Bravo - Begues - 19 novembre 2017

Una imatge de la zona restaurada de Gavà Foto: ARXIU.

Després d'onze any d'espera, Begues té a tocar, per fi, la restauració de la part de l'abocador del Garraf que és al seu terme municipal. El consell metropolità de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), responsable de la instal·lació, ha aprovat un nou projecte per clausurar i restaurar de manera definitiva un abocador que va recollir els residus de Barcelona entre el 1976 i el 2006. Aquest projecte reformula l'anterior, que tenia un cost de 39 milions d'euros i que va quedar aturat amb l'arribada de la crisi. Ara s'invertiran 27,7 milions d'euros en la clausura total i la restauració paisatgística de 448.735 m², la pràctica totalitat dels quals estan al terme municipal de Begues.

Segons l'AMB, el nou projecte manté la qualitat tècnica i paisatgística però amb una reducció significativa del cost, que serà sufragat en part pels fons europeus Feder. L'ens metropolità assegura: "S'han buscat solucions més econòmiques amb resultats igual d'efectius." S'ha decidit passar d'un sistema de cobertura per terrasses, que exigia molts moviments de terres, a un altre de camins. Aquest manté el perfil de la vall d'en Joan, on es troba l'abocador, tot respectant el seu pendent natural. El sistema de camins serà complementat amb la plantació d'espècies vegetals autòctones. Els treballs es començaran per la part superior de la vall per tal que les aigües pluvials no s'infiltrin a les zones que ja estan segellades.

Aquest nou projecte s'executarà per fases. La primera fase continuarà amb el segellat dels residus per evitar riscos al medi ambient. Aquesta fase tindrà un pressupost de 3 milions d'euros, finançat amb aportacions de l'Agència de Residus de Catalunya.

La segona fase disposarà d'un pressupost de 2 milions d'euros i consistirà en la restauració paisatgística de l'entorn. La previsió és que aquestes obres, que tindran un abast de 77.400 m², comencin a mitjan 2018. Durant l'any que ve s'espera començar la tercera i última fase, que s'anirà executant segons la disponibilitat pressupostària.

L'alcalde de Begues, Mercè Esteve, es va mostrar satisfeta al consell metropolità, ja que el nou projecte ha estat aprovat després d'anys de reivindicacions de l'Ajuntament. Les 60 hectàrees de l'abocador estan repartides entre Gavà –20 hectàrees– i Begues –les 40 restants–, però només s'ha intervingut a la part gavanenca.

En 30 anys d'activitat l'abocador ha rebut 27 milions de tones de deixalles, que han arribat en alguns punts als 100 metres d'altura. Mercè Esteve va demanar a l'AMB "un calendari econòmic efectiu, que permeti completar la total restauració" i la implicació de més administracions "per fer efectiu aquest compromís".

LA FRASE: Cal un calendari econòmic efectiu que permeti completar la total restauració de l'abocador. Mercè Esteve. Alcaldessa de Begues

LA XIFRA : 27,7 milions d'euros costarà la clausura definitiva i la restauració paisatgística de l'abocador del Garraf.

Gestió pública del biogàs de l'abocador

Redacció - Gavà - 28 octubre 2017

L'abocador del Garraf, entre els termes municipals de Gavà i Begues, un cop es va clausurar Foto: ARXIU.

L'empresa pública Tersa s'encarregarà a partir del gener del 2018 de gestionar el biogàs que genera el dipòsit controlat de la Vall d'en Bas, més conegut com l'abocador del Garraf. La gestió de l'energia la fa ara la privada UTE Biogàs Garraf. Tersa està participada per l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB) i l'Ajuntament de Barcelona, i es responsabilitzarà de la desgasificació de l'abocador i la producció i comercialització de l'energia elèctrica obtinguda a partir del biogàs producte dels residus que conté l'antic dipòsit. Es preveu que els ingressos per la venda d'energia siguin aproximadament d'un milió d'euros anuals. Els beneficis de la venda es

destinaran a fer millores en la gestió de l'abocador, segons fonts de l'AMB. Per la planta de valoració energètica situada al mateix abocador clausurat poden passar-hi cada any uns 15 milions de metres cúbics, el que permetrà el funcionament continuat de tres motors dels 12 que té la instal·lació. Els quatre treballadors de la gestora actual seran subrogats a Tersa.

TORTUGA MEDITERRÀNIA AL GARRAF

A continuació reproduïm una nota publicada a l'informatiu dels parcs de la Diputació de Barcelona sobre la continuïtat del programa de reintroducció de la tortuga mediterrània al Garraf.

25 anys d'alliberaments han consolidat una població estable a la zona

S'alliberen 300 exemplars de tortugues mediterrànies al Parc del Garraf

13/11/2017

Exemplar de tortuga. Autora: Patricia Golobardes

El programa de reintroducció de la tortuga mediterrània occidental (*Testudo hermanni*) al Parc del Garraf va començar l'any 1992. Coordinat pel Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya, enguany s'arriba als 25 anys.

Aquest programa es desenvolupa seguint les indicacions del Pla de conservació del patrimoni natural i de la biodiversitat dels parcs del Garraf i Olèrdola, elaborat l'any 2016, i del Pla de conservació específic d'aquesta espècie, elaborat l'any 2002 pel Centre de

Recuperació d'Amfibis i Rèptils de Catalunya a Masquefa (CRARC), i consisteix bàsicament en la reintroducció de tortugues en els indrets més favorables del medi natural, en la millora dels hàbitats i en el seguiment de l'estat d'aquestes poblacions introduïdes.

Aquest mes de novembre s'han introduït al Garraf unes 300 tortugues al medi natural, degudament inspeccionades i aclimatades pel CRARC, que procedien de fonts diverses com ara els centres de cria distribuïts pel territori de Catalunya, donacions i decomisos.

Fins a l'actualitat, s'ha alliberat un contingent d'uns 5.000 exemplars, entre els quals hi ha tortugues de gairebé totes les edats, amb predomini de les adultes. Els resultats dels estudis de seguiment que es fan periòdicament indiquen que als nuclis reproductius hi ha una taxa reproductora important, si tenim en compte el nombre total de nounats localitzats en els seguiments amb gossos i per la prospecció seguint la metodologia tradicional. Aquest fet corrobora l'èxit del conjunt del programa de reintroducció.

Dels estudis realitzats, però, es desprèn un fet preocupant que podria posar en risc la població del Garraf: la depredació dels exemplars nounats. Entre els depredadors possibles podrien estar els senglars, gossos assilvestrats, guineus, genetes, fagines i altres rosegadors.

Un dels aspectes fonamentals per a la supervivència d'aquestes poblacions de tortuga és la gestió del seu hàbitat, que permet millorar la qualitat i la disponibilitat d'àrees per a la nidificació i l'alimentació.

En tot cas, cal continuar alliberant exemplars que garanteixin tant la supervivència, com la sostenibilitat de la població.

EMBASSAMENT DE SIURANA

Ens fem ressò de la denúncia publicada al web del Gepec sobre l'estat de l'embassament de Siurana i la mala gestió de l'aigua.

L'embassament de Siurana a punt d'entrar en fase d'emergència

Dijous, 26/10/2017

L'embassament de Siurana avui

La Comissió de Desembassament convocada per l'Agència Catalana de l'Aigua (dt 24/10/17) ha proposat no transvassar gens d'aigua del pantà de Siurana (13%) al pantà de Riudecanyes (21%) de gener a juny del 2018.

Els últims dos anys, amb una pluviometria molt baixa (-65% de la mitjana el 2017) el pantà de Riudecanyes ha concedit aigua generosament als seus associats per damunt dels nivells previsibles davant la greu sequera que patim. A causa d'haver buidat exageradament el pantà de Siurana, i que aquest no pugui subministrar aigua de boca amb la qualitat legalment exigible als pobles de la conca

natural del riu Siurana (Poboleda, Torroja, Gratallops...), el pantà de Riudecanyes no podrà rebre gens d'aigua del pantà de Siurana, ja que tot el sistema està a punt d'entrar en fase d'emergència.

El Grup d'Estudi i Protecció dels Ecosistemes Catalans (GEPEC – Ecologistes de Catalunya) ja fa anys que ve denunciant un ús especulatiu i fora de control de l'aigua de Siurana per part de la Comunitat de Regants del Pantà de Riudecanyes. La legislació actual no permet els transvassaments de conca com aquest. El ridícul cabal ecològic que s'allibera no deixa córrer ni un kilòmetre l'aigua pel seu curs natural després del túnel de transvassament.

Durant els últims 30 dies, Torroja del Priorat no ha pogut subministrar aigua de boca a les cases ni als cellers degut als nivells de metalls pesants que porta l'aigua que rep el poble des del cul del pantà de Siurana.

Davant d'aquesta previsible entrada en fase d'emergència del pantà, GEPEC vol denunciar la manca de solidaritat de la Comunitat de Regants del Pantà de Riudecanyes amb els pagesos i regants del Priorat.

Cal recordar també que Reus, als anys 70-80, va patir restriccions on només es servien 2 hores d'aigua al dia a les cases. Ara que el Priorat i la conca del Siurana necessita la seva pròpia aigua, aquesta continua sent espoliada per foscots interessos econòmics.

Nombrosos pobles del Priorat tenen problemes d'abastament a l'estiu i les collites del Priorat tenen tant o més dret a ser salvades gràcies a aquesta aigua. L'ecosistema riberenc (llúdriga, bufó tortuga de rierol, peixos, amfibis, cranc de riu...) es veu greument afectat per la manca del seu recurs natural propi: l'aigua.

El riu Siurana, que travessa tot el Priorat, desemboca quasi sempre totalment sec a l'Ebre. El pantà de Riudecanyes només pot abastir-se de manera natural d'una riera. El Priorat no vol entrar en un conflicte territorial, però cal tenir en compte que l'aigua de la pròpia conca del Siurana és transvasada injustament en un 95% als regadius i jardins del Baix Camp.

CALENDARI DE L'ANT DEL 2018

Amb el lliurament electrònic del desembre del 2017, junt amb els habituals full informatiu, document i recull de premsa, també s'enviarà el pdf del calendari del 2018.

Aquesta edició estarà il·lustrada amb els tres primers premis dels apartats de fauna, flora i paisatge de la 9a edició del Concurs de fotografia naturalista torrellenc organitzat per la nostra associació.

Posteriorment s'enviarà a primers de gener del 2018 en paper als membres de la nostra entitat.

2018	G E N E R							F E B R E R						
	dl	dm	dc	dj	dv	ds	dg	dl	dm	dc	dj	dv	ds	dg
	1	2	3	4	5	6	7				1	2	3	4
	8	9	10	11	12	13	14	5	6	7	8	9	10	11
	15	16	17	18	19	20	21	12	13	14	15	16	17	18
	22	23	24	25	26	27	28	19	20	21	22	23	24	25
	29	30	31					26	27	28				

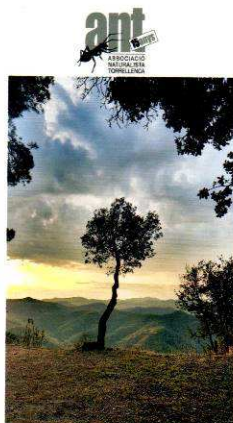
2018	M A R Ç							A B R I L						
	dl	dm	dc	dj	dv	ds	dg	dl	dm	dc	dj	dv	ds	dg
				1	2	3	4							1
	5	6	7	8	9	10	11	2	3	4	5	6	7	8
	12	13	14	15	16	17	18	9	10	11	12	13	14	15
	19	20	21	22	23	24	25	16	17	18	19	20	21	22
	26	27	28	29	30	31		23	24	25	26	27	28	29
								30						

2018	M A I G							J U N Y						
	dl	dm	dc	dj	dv	ds	dg	dl	dm	dc	dj	dv	ds	dg
		1	2	3	4	5	6					1	2	3
	7	8	9	10	11	12	13	4	5	6	7	8	9	10
	14	15	16	17	18	19	20	11	12	13	14	15	16	17
	21	22	23	24	25	26	27	18	19	20	21	22	23	24
	28	29	30	31				25	26	27	28	29	30	

2018	J U L I O L							A G O S T						
	dl	dm	dc	dj	dv	ds	dg	dl	dm	dc	dj	dv	ds	dg
							1				1	2	3	4
	2	3	4	5	6	7	8	6	7	8	9	10	11	12
	9	10	11	12	13	14	15	13	14	15	16	17	18	19
	16	17	18	19	20	21	22	20	21	22	23	24	25	26
	23	24	25	26	27	28	29	27	28	29	30	31		
	30	31												

2018	S E T E M B R E							O C T U B R E						
	dl	dm	dc	dj	dv	ds	dg	dl	dm	dc	dj	dv	ds	dg
							1	1	2	3	4	5	6	7
	3	4	5	6	7	8	9	8	9	10	11	12	13	14
	10	11	12	13	14	15	16	15	16	17	18	19	20	21
	17	18	19	20	21	22	23	22	23	24	25	26	27	28
	24	25	26	27	28	29	30	29	30	31				

2018	N O V E M B R E							D E S E M B R E						
	dl	dm	dc	dj	dv	ds	dg	dl	dm	dc	dj	dv	ds	dg
				1	2	3	4						1	2
	5	6	7	8	9	10	11	3	4	5	6	7	8	9
	12	13	14	15	16	17	18	10	11	12	13	14	15	16
	19	20	21	22	23	24	25	17	18	19	20	21	22	23
	26	27	28	29	30			24	25	26	27	28	29	30
								31						

Aquesta edició de calendari té marcats els dos dies de festes locals de Torrelles de Llobregat. El 25 de gener, Sant Pau. Com que l'11 de novembre, Sant Martí, cau en diumenge, el dia festiu oficial s'ha traslladat al dilluns, 12 de novembre.

Els autors de les fotografies són Daniel Gómez, Rosa Simon i Isabel Mora, tal i com s'indica en la informació sobre el concurs de fotografia.

MOBILITAT A L'ÀREA METROPOLITANA DE BARCELONA

Des de l'1 de desembre del 2017 es podrà restringir, en determinats episodis de contaminació, el trànsit a determinats vehicles a l'Àrea Metropolitana de Barcelona. A continuació reproduïm una informació publicada al diari El Punt Avui.

Cap a una mobilitat neta

Des de divendres està oberta la possibilitat de restringir el trànsit als vehicles més contaminants

Es busca un canvi d'hàbits permanent, més que una solució puntual

Jordi Panyella - barcelona - 30 novembre 2017

Cap a una mobilitat neta Foto: Arxiu.

El primer dia de desembre del 2017 pot passar a la història com una data en què va néixer una nova manera d'entendre la mobilitat privada. Ha de passar molt de temps encara fins que els hàbits dels ciutadans canviïn, i fins que el transport públic faci possible una altra manera de moure's amunt i avall, però des de demà comença una nova era que pretén posar fre al vehicle privat com a agent contaminant de primer ordre. Demà entrarà en vigor l'acord assolit fa uns mesos entre la Generalitat i les diverses administracions amb competències a Barcelona per prohibir la circulació dels vehicles més contaminants a la capital de Catalunya quan es declari un episodi ambiental de contaminació per diòxid de nitrogen.

Tindran prohibida la circulació aquells vehicles que no disposin de l'etiqueta ecològica que distribueix la direcció general de Trànsit i no podran circular en un espai determinat entre les 7 del matí i les 8 del vespre els dies de crisi ambiental.

Les restriccions seran molt importants quan es duguin a terme, perquè potencialment poden arribar a afectar més d'1,6 milions de vehicles de la demarcació de Barcelona, però poc rellevants en el temps, ja que durant un any només es produeix una mitjana de tres episodis de contaminació extrema per diòxid de nitrogen, i cada episodi acostuma a durar només un dia. Per tant, el que es pretén des de l'administració és que els ciutadans adoptin com a normes de comportament permanent les mesures que s'aplicaran els dies de restricció i els canvis d'hàbits que es proposaran, amb l'objectiu de difondre i imposar un model de conducció més net i respectuós amb el medi ambient. L'ús del vehicle compartit o canviar el cotxe particular pel transport públic es vol que, a partir d'ara, deixin de ser unes opcions ocasionals de transport per esdevenir opcions definitives.

"No estem davant d'un problema puntual sinó davant d'un problema estructural", va afirmar ahir la directora general de Qualitat Ambiental, Mercè Rius, que ahir va presentar en roda de premsa el protocol que s'activarà cada cop que es declari un episodi de contaminació. Segons va explicar Rius, quan s'activi l'alerta i es restringeixi la circulació dins del perímetre de les rondes de la ciutat de Barcelona i en alguns punts dels municipis de Sant Adrià i l'Hospitalet de Llobregat, Cornellà i Esplugues, s'aconseguirà una reducció del 18% de les emissions de diòxid de carboni. El que preocupa en gran mesura a l'administració és la manera com s'ha de comunicar l'episodi de contaminació perquè els ciutadans puguin actuar en conseqüència i, alhora, es posi en marxa tot el programa de reforç del transport públic. Amb aquesta idea, 48 hores abans del dia que està previst que la contaminació arribi als nivells màxims, es farà un primer avís adreçat als ciutadans i als operadors del transport públic.

L'endemà del primer avís es farà una nova avaluació del risc mediambiental i, si es mantenen les condicions adverses, es confirmarà l'alerta i tot quedarà a punt perquè entrin en vigor les restriccions al dia següent. Els preavisos i avisos corresponents es faran a través dels mitjans de comunicació convencionals, xarxes socials i també directament als telèfons mòbils d'aquells ciutadans que així ho sol·licitin. Quan es declari la restricció es pretén que el ciutadà ho percebi com quan es decreta una alerta per neu, i s'activa el pla del Neucat, i es recomana al ciutadà modificar els seus hàbits de mobilitat i fer-ho només amb vehicle propi quan sigui obligat i indispensable.

Les restriccions es duren a terme, de moment, només dins de la gran bossa de 95 quilòmetres quadrats que queda tancada per les rondes de Barcelona. El compliment de les mesures de restricció serà competència de les respectives policies locals, que multaran amb 100 euros els cotxes que hi circulin sense autorització. En l'àmbit local i amb vista al futur, es pot ampliar la zona de restriccions a altres municipis que ja ho estan estudiant, segons va reconèixer ahir Mercè Rius. També amb vista al futur, l'Ajuntament de Barcelona ja ha anunciat que les restriccions que ara són puntuals passaran a ser definitives per als vehicles més contaminants a partir de l'1 de gener del 2020.

En el dispositiu previst per l'administració per fer front a les restriccions de circulació hi tindrà un paper fonamental el transport públic, que es veurà reforçat en totes les seves modalitats.

Una de les coses que es faran és ampliar la franja d'hora punta, que és quan circulen més combois de metro, tren o autobús, amb la idea que els ciutadans flexibilitzin l'horari d'entrada a la feina. Si no es concentra tothom a la mateixa franja horària, el transport públic pot assumir millor aquest increment de la demanda que es produirà.

En aquest sentit, des de l'administració de la Generalitat es flexibilitzarà l'hora d'entrada d'aquells funcionaris que no tinguin l'obligació de ser a una hora concreta a la feina, com si que passa amb els mestres o els metges, amb la idea de donar més fluïdesa al transport. Des de la Generalitat es pretén que altres administracions i també el món delimitin l'empresa privada i facin costat a aquesta iniciativa.

En el terreny del transport, la gran novetat serà un nou títol de transport, la T-aire, que permetrà viatjar amb un cost unitari de 90 cèntims d'euro per desplaçament dins de la primera zona, ja que la tarja servirà per fer el desplaçament d'anada i el de tornada.

La mesura de restricció no afectarà, de moment, en el gran parc de motos i ciclomotors de la ciutat de Barcelona.

CALENDARI DE REUNIONS DE L'ANT

Dilluns, 18 de desembre, a les 21 hores, a can Sostres. **Reunió del grup d'ornitologia.**

Dilluns, 18 de desembre, a les 21,30 hores, a can Sostres. **Reunió de junta directiva.**

Les reunions de la junta directiva de l'ANT són obertes a la participació de tots els membres de l'associació, amb veu i sense vot.

Les reunions del grup d'ornitologia són obertes a la participació de totes aquelles persones que tinguin interès en el món de les aus.

ACTIVITATS DE L'ANT

Del dimecres, 6 al divendres, 8 de desembre. **Sortida ornitològica al Baix Empordà.** Organitzada pel grup d'ornitologia.

Diumenge, 10 de desembre, al matí. **Cens del SOCC** (Seguiment del Ocells Comuns de Catalunya), per membres del grup d'ornitologia.

Diumenge, 10 de desembre, a les 17 hores, a can Sostres. **Cens d'aus nocturnes.** Activitat del grup d'ornitologia oberta a la participació de tothom.

Diumenge, 10 de desembre. Finalitza el termini per respondre a les dues fotografies corresponents al mes de desembre del **16è Concurs d'identificació fotogràfica d'aus.**

Dijous, 14 de desembre, a les 20,45 hores, a can Sostres. **Acte final del 16è concurs d'identificació fotogràfica d'aus.** Amb una prova en directe i el lliurament dels premis del concurs. Hi haurà coca i moscatell per als assistents.

Diumenge, 17 de desembre, a les 16 hores, a la plaça de l'Església. **Passejada per observar els ocells del nostre entorn.** Cal avisar de l'assistència. T. 93 689 03 66.

ALTRES ACTIVITATS

Dissabte, 2 de febrer, de les 10 a les 13 hores, al local de Depana (Sant Salvador, 97 de Barcelona). **2n Taller d'observació de microorganismes.** Nova edició d'aquest taller dirigit per un biòleg expert i amb l'ajut de microscopis: Observarem organismes procariotes com bacteris fixats i podrem diferenciar-ne entre bacils i cocs. Observarem organismes eucariotes unicel·lulars i pluricel·lulars. Dels primers, observarem protozous vius i organismes fixats del fitoplàncton. I dels segons, observarem organismes fixats del zooplàncton, fins a unes dimensions màximes d'aproximadament 1 mm o poc més (en el cas dels Cladòcers). A càrrec de Carlos Macías. Organitzat per DEPANA. T. 932 104 679, info@depana.org, www.depana.org

Diumenge, 3 de desembre, de les 9 a les 14 hores, a la pineda de Gavà. **Jornada de restauració d'hàbitats a la Pineda de Gavà.** Us animem a participar en la retirada de plantes, com el miraguà de jardí, i en la neteja de brossa a l'espai de la pineda de la Pava, a Gavà. Es tracta d'un valuós indret que no compta amb cap mena de protecció legal. Organitzada per DEPANA i SOS Delta del Llobregat. T. 932 104 679, info@depana.org, www.depana.org

Taller de menjadores per ocells

29-desembre-2017
11:00 h

GEPEC de Roquetes
(davant biblioteca)

Socis GEPEC: 5€
No socis: 7€

+info i inscripcions:
escoladenaturalisteslocaro@gmail.com
647 867 045

Organitza:

Dijous, 14 de desembre a les 20 hores, a local de Depana (Sant Salvador, 97 de Barcelona). **Xerrada: Navegació amb cetacis.** En els darrers anys s'ha incrementat el nombre d'albiraments i sortides per veure cetacis en les nostres aigües. Expliquem les característiques i problemàtica de la navegació amb cetacis. Presentem el "Manual de bones pràctiques" que estem treballant, conjuntament, amb les associacions Cetacea i ADENC, fruit de la nostra experiència i models que ja s'utilitzen en d'altres parts del món. Organitzat per DEPANA. T. 932 104 679, info@depana.org, www.depana.org

Dissabte, 16 de desembre, de les 9 a les 13 hores. **Pescadors alçada desembre.** Sortida en barca per als més mariners. Atraurem aquelles aus marines que viuen mar endins i que són difícils d'observar des de la costa. A càrrec d'Albert Cama i Matxalen Pauly. Organitzada pel Gepec. T. 977331142. www.gepec.cat

Divendres, 29 de desembre, de les 11 a les 12,30 hores, a Roquetes. **Taller de construcció de menjadores per als ocells.** Vine a l'Escola de Naturalistes del GEPEC Lo Caro a construir menjadores per a ocells! Farem menjadores per ajudar els ocells a passar l'hivern. Activitat familiar en què t'emportaràs la teva menjadora per penjar al jardí, al bosc... A càrrec de Laura Queral i Ebreibosc. Organitzada pel Gepec. T. 977331142. www.gepec.cat